

Styrets årsberetning

Innledning

Helseforetakenes nasjonale luftambulansetjeneste ANS ble etablert i 2004. I 2017 ble selskapet omdannet til helseforetak med navnet Luftambulansetjenesten HF (LAT HF). LAT HF er heleid av de fire helseregionene i Norge med en 20 % andel på Helse Midt-Norge RHF, Helse Vest RHF og Helse Nord RHF, og 40 % andel på Helse Sør-Øst RHF. Foretaket skal bidra til å realisere helsetjenestens samlede målsettinger, herunder de regionale helseforetakenes "sørge for" ansvar. Foretakets primære og prioriterte oppgave er å gi befolkningen luftambulansetjenester og medisinske tjenester hele døgnet gjennom å drive den flyoperative ambulansetjenesten på vegne av de fire regionale helseforetakene.

Luftambulansetjenesten HF har kontoradresse i Bodø, Tromsø og Trondheim. Den flyoperative virksomheten utføres fra baser spredt over hele landet.

Utvikling og resultat

Luftambulansetjenesten HF er finansiert gjennom tilskudd fra de fire eierne beregnet ut fra hvor den enkelte pasient er bosatt. For 2021 utgjorde dette samlet 1 261 MNOK. I tillegg har foretaket hatt refusjonsinntekter på 15,3 MNOK. Dette gjelder refusjon av kostnader for covid-19, kostnader prosjekt rescEU (EU-finansiert jetfly for smittetransport internt i EU), samt refusjon av kostnader for oppdrag utenlands som følge av Nordisk konvensjonsavtale og kompetansemangel i Norge. Totale driftsinntekter er med det 1 276,1 MNOK. Foretaket har lagt bak seg et driftsår med et driftsresultat på -0,7 MNOK og et årsresultat på kr. 0.

Likviditeten i foretaket har vært tilfredsstillende i 2021. Kontantbeholdningen har økt fra 55,6 MNOK ved utgangen av 2020 til 83,7 MNOK ved utgangen av 2021. Økningen har kommet fra kontantstrømmer fra operasjonelle aktiviteter, hvorav nedgang i kundefordringer på 30,8 MNOK er det største enkeltbidraget. Luftambulansetjenesten har finansiert nye investeringer på 6,4 MNOK med midler fra løpende drift.

I løpet av første kvartal 2022 planlegges 12,7 MNOK tilbakeført til selskapets eiere, og ytterligere 15 MNOK planlegges tilbakeført i løpet av andre kvartal. Begge beløpene er avsatt som kortsiktig gjeld i regnskapet for 2021, men vil redusere kontantbeholdningen. Tilbakeføring av midler til eierne skyldes et mindreforbruk i 2021 sammenlignet med budsjett. Budsjettet dannet i sin tur grunnlag for tilskuddet som ble overført fra eierne i 2021.

Finansielt

Luftambulansetjenesten HF har ingen låneopptak, verken kortsiktig eller langsiktig. Foretaket har heller ikke inngått noen leasingavtaler.

Fortsatt drift

Årsoppgjøret er avlagt under forutsetning av fortsatt drift. Eierne har vedtatt overføringer til foretaket i henhold til budsjett for 2022.

Driften i foretaket

Følgende større saker var under arbeid ved utgangen av 2021:

- Foretaket er i dialog med Sykehuspartner HF og Helse Sør-Øst RHF med sikte på kunne ta i bruk P-EPJ (prehospital elektronisk pasientjournal).
- Foretaket har initiert og deltar i prosjekt for rehabilitering av ambulanshelikopterbasen på Ål.
- Ombygging ved ambulansflybasen i Bodø ble igangsatt i desember 2021 og planlegges ferdigstilt mars 2022.
- Som en del av Program for forbedring og effektivisering av ambulansflytjenesten fikk Luftambulansetjenesten HF via Oppdragsdokumentet i 2021 i oppgave å utrede medisinsk koordinering av ambulansfly (MKA) for øyeblikkelig-hjelp-oppdrag. Mandatet inkluderer at prosjektgruppen skal foreslå fremtidig organisering av MKA. Prosjektleder ble tilsatt sensommer 2021. Sluttrapport forventes mars 2022.
- Foretaket har deltatt i prosjektgruppe for arbeidet med Strategi for prehospitaltjenester i helseregion nord.
- Luftambulansetjenesten HF fikk i oppgave av eier å etablere jetfly i Tromsø som rescEU ressurs. Avtale med operatør ble signert april 2021. Flyet blir klart for EU-oppdrag mars 2022.

- Støtte til rescEU prosjektet; medisinsk utstyr, medisinsk innredning
- Statens Helsetilsyn gjennomførte i perioden 2020-2021 tilsyn med om befolkningen har fått og får tilfredsstillende luftambulansetjenester. Rapport ble mottatt i juni 2021. Rapporten er svart ut i flere omganger både skriftlig og gjennom oppfølgingsmøter bla. med Helsetilsynet. I oppfølging av rapporten ble foretakets rutiner gjennomgått med sikte på forbedring. I etterkant er det utarbeidet kvalitetsindikatorer som det rapporteres på i virksomhetsrapporten. Det også er etablert et kvalitetsråd med medlemmer fra BSAA AS og LAT HF for tettere oppfølging av tjenesten.
- Anskaffelse av brystkompresjonsmaskiner er utsatt til 2022
- Nasjonal anskaffelse multimonitor sammen Sykehusinnkjøp
- Forberedelse til overgang på samme nettplattform som de andre helseforetakene, i samarbeid med Felles Nettløsning for Spesialisthelsetjenesten. Planlagt overgang er våren 2022. Intranett og ekstranett beholdes på dagens løsning.

Følgende større saker ble ferdigstilt i 2021

- Ombygging og utbygging ved helikopterbasen i Ålesund ble ferdigstilt høsten 2021.
- Revisjon av Nasjonal standard for flysykepleiere ble godkjent i mai 2021.
- Som følge av covid-19 ble revisjonsprogram for 2021 redusert. Internrevisjon av medisinsk teknisk verksted ble gjennomført digitalt. Fire av fem eksterne revisjoner ble kansellert eller utsatt. Revisjon av flybase Gardermoen ble gjennomført på ordinær måte i februar.
- Arkivplan ble etablert og godkjent i desember 2021.
- Mini LAT-dager ble gjennomført i september 2021.
- Det ble inngått avtale om leveranse av blod- og væskevarmere; M Warmer fra Mequ i Danmark
- Inngått avtale om leveranse av smitteisolator; EPI Shuttle.
- Sluttført utviklingsprosjekt og etablert endringsordre og prosedyrer for spesialtransporter med bruk av Cardiohelp (ECMO), Cardiosave (IABP) og InoMax (NO) for begge flytyper på Gardermoen.

For ambulanseflyene samlet ble det i 2021 flydd 9 388 timer inkludert innleid eksterne flyressurs med 1 time mot et budsjett på 10 140 timer. Dette er en økning i produksjonen i forhold til 2020, da ambulanseflyene produserte 9 186 timer inkludert 295 timer innleide eksterne flyressurser.

Beredskapen for ambulanseflytjenesten har etablert seg på et godt nivå gjennom 2021. Spesielt med tanke på de utfordringer som covid-19 har medført i form av bemanningsutfordringer og logistikk av personell og deler. Innenfor leverandørs kontroll leverte Babcock Scandinavian AirAmbulance AS (BSAA AS) en beredskap på 97,35 %. Samlet beredskapsleveranse inkludert forhold som ikke er innenfor leverandørs kontroll endte på 95,10 %.

Ambulanshelikoptertjenesten produserte i 2021 totalt 9 591, samt 232 ekstra timer i simulator mot et budsjett på 10 615 timer. Dette er en økning sett i forhold til 2020 da produksjonen var på 8 521 timer inkludert 121 timer eksterne ambulanshelikopter ressurser.

Beredskapen innenfor ambulanshelikoptertjenesten har vært svært god. Norsk Luftambulans AS (NLA AS) har levert en beredskap på 99,16 % innfor leverandørens kontroll. Når man regner inn forhold som ikke skyldes operatøren (arbeidstid) har den nasjonalt vært på 97,55 %. Det er registrert en alvorlig flyoperative hendelse for helikopter ved base Harstad i november. Hendelsen er fulgt opp av LAT HF, helseforetak, Luftfartstilsynet og operatør. Det er i ettertid gjort teknisk modifikasjon på alle helikopter av denne typen.

Luftambulansetjenesten HF bidro gjennom året til utvikling av den medisinskfaglige tjenesten gjennom økonomisk støtte til medisinske kurs for luftambulansepersonell. I september arrangerte foretaket seminaret Mini- Luftambulansedagene 2021 på Gardermoen, med om lag 50 deltakere. Nasjonal samhandling og forankring av foretakets prosjekter sikres blant annet gjennom arbeid i nettverk som Operativt forum, Medisinsk nettverk og Lederforum ambulansfly.

Foretakets virksomhet har vært gjenstand for vurdering i tre omfattende rapporter i 2020 og 2021: Evaluering av anskaffelsen av ambulanseflytjeneste, utført av Helse Vest RHF, ekspertutvalgets vurdering av organiseringen av luftambulansetjenesten og Statens helsetilsyn sine arbeid for å undersøke om befolkningen i Nord-Norge får forsvarlig ambulanseflytjenester.

Styret i Luftambulansetjenesten HF har i 2021 gjennomført 14 styremøter og behandlet 114 saker. Styret har i 2021 bestått av:

Styreleder: Dag Helge Hårstad, Sykehusapotekene i Midt-Norge HF

Nestleder: Randi Midtgård Spørck, Helse Nord RHF

Styremedlem: Panchakulasingam Kandiah, Helse Vest RHF

Styremedlem: Jan Frich, Helse Sør-Øst RHF

Styremedlem: Ann-Margrethe Mydland, Helse Sør-Øst RHF

Forsikring for styrets medlemmer og daglig leder

Foretaket har tegnet styreansvarsforsikring.

Sikrede under forsikringsavtalen er enhver fysisk person, som er tidligere, nåværende eller fremtidig medlem av styret og/eller ledelsen eller tilsvarende styreorgan i foretaket, herunder de facto medlemmer og «shadow directors», samt enhver tidligere, nåværende eller fremtidig ansatt i foretaket, som kan pådra seg et selvstendig ledelsesansvar.

Sikrede er også øvrige ansatte i foretaket som er anklaget sammen med et medlem av styret eller ledelsen i foretaket, for et krav som denne påstås å ha assistert eller medvirket til.

Forsikringen gjelder ansvar for formuesskade som pådras etter gjeldene rett i de nordiske land.

Forsikringen dekker sikredes personlige erstatningsansvar for formuesskade sikrede kan ilegges på grunnlag av uaktsomhet, og er begrenset til en forsikringssum på 10 millioner kroner.

Ansatte og arbeidsmiljø

LAT HF har ved årets slutt 27 ansatte fordelt på 25,1 årsverk. Fra administrasjonen i Bodø pendler to ansatte mellom Sør- og Nord-Norge, to pendler mellom Vest- og Nord-Norge og en pendler mellom Troms og Nordland. Korttidssykefravær i 2021 utgjorde 0,53 prosent for ansatte som ikke arbeider turnus og 1,44 prosent for ansatte som arbeider turnus. Det har ikke forekommet arbeidsuhell eller ulykker som har medført personskader eller materielle skader. Turnover i foretaket de siste årene har bidratt til høyere belastning for personellet.

Likestilling

Foretakets styre har i 2021 bestått av to kvinner og tre menn. Ved årets slutt er 7 av 27 ansatte i foretaket kvinner, alle er heltidsansatte. Begge kjønn er underlagt de samme rammebetingelsene i foretaket. Foretaket er bevisst på ikke å diskriminere i forhold til alder, kjønn, funksjonshemming eller etnisitet.

Luftambulansetjenesten HF arbeider aktivt for å fremme likestilling, sikre like muligheter og rettigheter, og hindre diskriminering. Rekruttering til foretaket skjer i noen grad fra mannsdominerte yrker. Ved rekruttering vektlegges summen av formell kompetanse, erfaring og egnethet. Kvinner og søkere med flerkulturell bakgrunn prioriteres til intervju dersom de er kvalifisert.

En analyse av lønnsforskjellene i foretaket pr. 31.12.2021 er basert på tre grupperinger:

Ledelsesnivået består av tre personer, en toppleder og to mellomledere, alle menn med individuelle arbeidsavtaler med ulike ansvarsområder og ulike krav til kompetanse.

Ni flykoordinatorer (tre kvinner og seks menn) som går turnus med en felles overenskomst, identiske krav til kompetanse, men ulik ansiennitet.

Øvrige ansatte består av 15 personer (fire kvinner og 11 menn) med individuelle arbeidsavtaler, ulike krav til kompetanse, og ulik ansiennitet.

Stillingsgruppe	Antall Menn	Antall kvinner	Totalt	Gjennomsnittslønn menn	Gjennomsnittslønn kvinner
Ledergruppe					
	3	0	3		
	100 %	0 %		1 019 479	
Flykoordinatører					
	6	3	9		
	67 %	33 %		607 938	560 150
Rådgivere					
	11	4	15		
	73 %	27 %		897 795	712 125

Det ytre miljø

LAT HF er leietaker for lokaler til egne ansatte i Tromsø, Bodø og Trondheim. Ved samtlige steder forholder vi oss til utleiers system for energi og avfallshåndtering. I Bodø har utleier etablert sjøvarme som oppvarmingskilde. I Trondheim er oppvarming basert på fjernvarme. EE avfall fra medisinsk teknisk verksted blir fraksjonert og levert til godkjente mottak. Medisinsk teknisk verksted i Trondheim har avtale med batteriretur og gjennomfører avfallsdeklarering selv.

LAT HF har fremleie av basene til operatørene av luftambulanse. Det varierer hvilken type energi baseeierne har basert seg på. Noen benytter fjernvarme fra forbrenningsanlegg, mens andre bruker kun strøm. Ved en del baser er det tatt i bruk varmepumpeteknologi for oppvarming. Ved samtlige luftambulansebaser er det etablert sortering av avfall. Risikoavfall behandles i henhold til særlige krav og veiledninger (olje, batteri o.l.).

Operatørene er tilsluttet NOx-fondet og betaler bidrag i forhold til faktiske utslipp. Samtlige luftfartøy i drift er av nyere modell og med teknologi som er noe mer drivstoffeffektiv enn eldre. For å motvirke støyforurensning har operatørene optimalisert innflygingsprosedyrene ved kortest mulig operasjon i lav høyde og redusert nedkjølingstid for motorer etter landing.

LAT HF og begge operatørene av luftambulanse er sertifisert i henhold til NS-EN ISO 14001:2015 *Ledelsessystem for miljø*. LAT HF har for 2021 registrert sitt klimautslipp i rapporteringsløsningen for spesialisthelsetjenestens klimaregnskap.

Framtidig utvikling

Foretakets drift er fullt ut finansiert av eierne. Foretakets organisasjonsform innebærer at eierne er gjensidig ansvarlig for foretakets drift, herunder dekning av eventuelle underskudd. Aktivitetsnivået i tjenesten styres i all hovedsak av det medisinske behovet og oppgavefordelingen mellom sykehusene.

En uavhengig ekspertgruppe, nedsatt av Helse- og omsorgsdepartementet i 2019, har utredet framtidig drift/organisering av den operative delen av luftambulansetjenesten. Rapport ble levert 22.mars 2021.

 Dag Helge Hårstad
 Styreleder

 Randi Midtgård Spørck
 Nestleder

 Panchakulasingam Kandiah
 Styremedlem

 Jan Frich
 Styremedlem

 Ann-Margrethe Mydland
 Styremedlem

 Øyvind Juell
 Administrerende direktør